

DLOUHODOBÝ POBYT

WWW.IPC.GOV.CZ

§ 42 a nasl. ZPC

Objednám se na termín na zastupitelském úřadu (výjimečně lze i na území ČR). Přijedu, doložím veškeré potřebné dokumenty a vyčkám rozhodnutí. Zastupitelský úřad vše odešle do ČR, kde rozhodne MV ČR a o tomto informuje zastupitelský úřad. Ten si mě pak pozve, aby mi udělil vízovou nálepku k vycestování do ČR. Na tuto vízovou nálepku se dostanu do České republiky. Tu pak navštívím pracoviště OAMP k biometrii, kde mi dají „pobytovou kartičku“, obvykle na 2 roky. O tento pobyt můžu žádat i na území ČR, pokud tam již pobývám a chci přejít z dlouhodobého víza na pobyt, nebo z jednoho pobytu na pobyt jiný.

? Proč žádáme o dlouhodobý pobyt?

- Standardně se vydává, pokud cizinec plánuje pobyt delší než 1 rok (§ 42 odst. 1 ZPC)
- Zásada trvání stejného účelu pobytu → typické účely DP navazujícího na DV za stejným účelem.
- Buď jde teda o pokračování DV stejného účelu, nebo úplně nový pobyt bez předchozího dlouhodobého víza

? Kde se podává žádost ?

- **Podání na území ČR,**
 - pokud zde cizinec pobývá na základě DV
 - hodlá zde pobývat déle než 1 rok
 - u některých DP musí trvat stejný účel pobytu za jakým měl cizinec DV (podnikání, kulturní...)
 - Vždy DP za účelem strpění pobytu nebo ochrany na území
 - při změnách účelu z jiného DP
- **Podání žádosti na zastupitelském úřadu**
 - (prvožadatelé = bez předchozí podmínky pobytu na DV)

Poznámky:

- Podává se osobně
- Gestor: Ministerstvo vnitra ČR

? Na jak dlouho se uděluje ?

- Uděluje se nejdéle na **2 roky**,
- povolení k DP lze vydat i na kratší dobu, než jak je stanovena v zákoně v případě, že je předložen doklad o cestovním zdravotním pojištění na dobu kratší a cizinec vysloví souhlas s kratší délkou platnosti povolení
- lze opakovaně prodloužit

? Jak vypadá ?

- forma karty (ne nálepky)

- s výjimkou DP za účelem strpění pobytu se **nevyžaduje předchozí pobyt na DV se stejným účelem**:

? Účel:

- Obecně: pokud je žadatel **držitelem dlouhodobého víza** uděleného **za účelem**, který nadále trvá a na základě kterého chce o dlouhodobý pobyt žádat anebo pokud je držitelem

Poznámky:

dlouhodobého pobytu za jakýmkoliv účelem; (neplatí pro DV sezónního zaměstnání nebo mimořádného pracovního víza; omezení DV strpění)

- Přímo **na zastupitelském úřadu**, bez povolení předchozího DV **možno žádat** o následující pobytové oprávnění
 - a. • společné soužití rodiny (§ 42a– směrnice č. 2003/86/ES)
 - b. • studium (§42d–směrnice 2016/801/EU)
 - c. • vědecký výzkum (§42f–směrnice č. 2005/71/ES + č. 2016/801/EU)
 - d. • rezident jiného členského státu (§ 42c– 2003/109/ES)
 - e. • zaměstnanecká karta (§ 42g- směrnice 2011/98/EU)
 - f. • modrá karta (§42i– směrnice č. 2021/1883/EU)
 - g. • karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance (§ 42k- směrnice č. 214/66/EU)
 - h. • investování (§ 42n)
- Další účely:
 - ochrana na území (§ 42e–směrnice č. 2004/81/ES) (žádost se podává pouze na území)
 - strpění pobytu na území (§ 43) = prodloužení víza za účelem strpění pobytu (nebo po zániku DP ochrana na území)
 - hledání zaměstnání, zahájení podnikání (§ 42 odst. 3, směrnice 2016/801/EU) – pouze pokud je žadatel držitel DP studium/vědecký výzkum po úspěšném dokončení)
 - Jiný účel – ostatní (=prodloužení DV ostatní {nebo z jiného DP), rodinný (= prodloužení DV rodinný/nebo z jiného DP), podnikání (= prodloužení víza za účelem podnikání/nebo z jiného DP, pokud jste jeho držitelem déle než 5 let), kulturní (= prodloužení DV kulturní/nebo z jiného DP), sportovní (= prodloužení DV sportovní / nebo z jiného DP), zdravotní (= prodloužení DV zdravotní/nebo z jiného DP)...
- fakticky lze plnit vícero účelů pobytu; pobyt se pak žádá na ten „hlavní“ účel
- po celou dobu pobytu se **musí plnit účel pobytu**, za kterým zde cizinec pobývá, jinak hrozí zrušení pobytového oprávnění nebo jeho neprodloužení
- **Změna účelu pobytu**
 - Obecně: kdykoliv během **platnosti dosavadního povolení k DP**
 - Výjimky:
 - Podnikání: po 5 letech pobytu
 - Držitel DP strpění: po 3 letech (Výjimka – na sloučení již po 6 měsících)
 - Držitel DP sloučení rodiny: po 3 letech a po dosažení věku 18 let,

Poznámky:

- po 2 letech, pokud manželství trvá min. 5 let

? **Potřebné doklady přiložené k žádosti:**

- formulář žádosti – tiskopis,
- cestovní doklad – pas – originál
- fotografie,
- doklad o účelu pobytu
- doklad o zabezpečení ubytování,
 - Doklad o vlastnictví bytu;
 - **Jiný doklad o oprávněnosti užívání domu nebo bytu, nájemná smlouva (original, nebo osvědčené kopie)**, u podnájemní smlouvy nutné předložit také nájemní smlouvu nebo potvrzení vlastníka, že podnájem je možný
 - **písemné potvrzení vlastníka** nebo oprávněného uživatele bytu s úředně ověřeným podpisem – tiskopis
- finanční prostředky,
 - dvěma způsoby, pro každý typ pobytového oprávnění samostatně: buď zajištění prostředků A.15 násobku živ. minima (viz víza) aa současně s tím i dvojnásobku existenčního minima za každý celý měsíc (kromě prvního měsíce) předpokládaného pobytu na území., nebo B.prokázání pravidelného příjmu!
 - 1. příjmy ze zaměstnání - pracovní smlouva + potvrzení o výši mzdy za poslední **3 měsíce (případně výplatní pásky)**
 - 2. příjmy z podnikání (živnost - platební výměr na daň za poslední rok + doklad o platbách za pojistné od OSSZ a zdravotní pojišťovny; společník/akcionář - zápis valné hromady o rozdělení zisku mezi společníky + doklad o odvedení daně; jednatel (statutární orgán) - smlouva o výkonu funkce (lze nahradit ; pokud nelze úhrnným měsíční příjem prokázat jinak, lze výpisem z účtu dokládajícím pravidelný měsíční příjem za posledních 6 měsíců
 - Výše příjmu: vychází z částek životního minima:součet částek životních minim společně posuzovaných osob a nákladů na bydlení (normativních nebo skutečných)

Poznámky:

- Životní minimum - nařízení vlády č. 436/2022 Sb.
- Normativní náklady na bydlení - zákon č. 117/1995 Sb.
- Cizinec může prokázat skutečné náklady na bydlení
- souhlas rodičů – u nezletilých
- cestovní zdravotní pojištění (předkládá se až po schválení pobytu, na min. 3 měsíce – pak nutná komplexní zdravotní péče.); nebo rovnou **komplexní zdravotní pojištění** , pokud se žádá na území ČR
- správní poplatek (2 500 Kč),
- na vyžádání výpis z rejstříku trestů a doklad o bezinfekčnosti

? Jaké jsou nároky na předkládané dokumenty?

- doklady nesmí být starší 180 dnů, s výjimkou CD, matričních dokladů a aktuální fotografie
- Doklady musí být v **originálu nebo v úředně ověřené kopii**
- Vždy se předkládá originál CD, matriční doklad – předkládá se k nahlédnutí

? Jaké bude rozhodnutí?

- Povoleno:
 - Pokud žádost v ČR: objednat se na snímání biometrických údajů->převzetí dokumentu
 - Pokud žádost na zastupitelském úřadu: dostavíte se na zastupitelský úřad pro vstupní vízum – vízum k pobytu nad 90 dní za účelem převzetí povolení k pobytu (D/VR), předložíte komplexní zdravotní pojištění-> registrace na OAMP v ČR do 30 dnů->biometrie -> převzetí dokladu
- Zamítnuto: rozhodnutí -> odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu (do 15 dnů)
- Zastaveno: Usnesení -> odvolání do 15 dnů.

Poznámky:

NĚKTERE TYPY POBYTOVÝCH OPRÁVNĚNÍ

Společné soužití rodiny

- Směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny

Kdo může žádat ?

- Zejména manželé a nezletilé děti, cizinci starší 65 let nebo závislí na péči svých dětí nebo rodičů s povoleným pobytem na území (§ 42a)
 - Manžel nebo manželka cizince – platí také pro registrovaná partnerství stejnopohlavních párů.
 - Nezletilé dítě (do 18 let), případně nezletilé dítě manžela nebo manželky (nevlastní dítě).
 - Zletilé finančně nezaopatřené dítě – platí pro děti neschopné se o sebe postarat ze zdravotních důvodů.
 - Nezletilé dítě (do 18 let) svěřené do náhradní rodinné péče nebo dítě osvojené.
 - Nezletilé dítě (do 18 let), jehož poručník je cizinec, případně manžel nebo manželka cizince, a péče o toto nezletilé dítě se bude vykonávat na území České republiky.
 - Osamělý rodič starší 65 let (matka nebo otec cizince) – svobodný, rozvedený nebo ovdovělý.
 - Osamělý rodič bez ohledu na věk (matka nebo otec cizince), který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat – svobodný, rozvedený nebo ovdovělý.
 - Rodinní příslušníci azylantů
- Za účelem sloučení rodiny se vydává **pouze povolení k dlouhodobému pobytu nikoliv dlouhodobé vízum**
- **Pozn. DP rodinný NENÍ DP za účelem společného soužití rodiny!!!** DP/DV rodinný se vydává tam, kde jde o jiného rodinného příslušníka, kdy nejsou naplněny podmínky pro sloučení rodiny (jiný okruh osob, čekací doba).
- **Čekací doba:**
 - V případě manželů/nezletilých dětí, musí být nositel práva držitelem povolení k DP nebo povolení k TP a pobývá na území **po dobu nejméně 15 měsíců**; jde-li o sloučení manželů, současně musí každý z nich dosáhnout věku 20 let,
 - V případě držitele zaměstnanecké karty stačí pobyt v délce 6 měsíců
 - Další podmínky; některé neplatí pro některé s kategorií rodinných příslušníků
- DV a DP za účelem rodinný- kódy 17-20 • DP za účelem sloučení rodiny – kódy 95 98

Poznámky:

- **Volný přístup na trh práce (§ 98) rodinný = NE (musí mít povolení k zaměstnání) sloučení rodiny = ANO**
- Prokazuje se pravidelný měsíční příjem pro rodinu

DLOUHODBÝ POBYT ZA ÚČELEM STUDIA

- Směrnice 2016/801

? Kdo může žádat ?

- Pouze studium dle § 64
 - studium v akreditovaných studijních programech na vysoké škole
 - účast na jazykové a odborné přípravě ke studiu akreditovaného studijního programu vysoké školy organizované veřejnou vysokou školou
 - některé jazykové kurzy (rámci programu Evropské unie nebo na základě mezinárodní smlouvy)
 - střední vzdělávání a vyšší odborné vzdělávání v oborech vzdělání ve střední škole, konzervatoři nebo vyšší odborné škole, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení **v rámci výměnného programu** uskutečňovaného v tuzemské hostitelské organizaci
 - stáž určená k získání znalostí, praxe a zkušeností uskutečňovaná cizincem v tuzemské hostitelské organizaci
 - evropská dobrovolná služba cizince ve věku od 18 do 30 let nebo dobrovolnická služba, určená k získání praktických, odborných zkušeností cizincem
 - **Studiem již není studium** na středních školách, VOŠ a konzervatořích– za účelem vzdávání na těchto školách je cizincům vydáváno DV, kdy technicky je zatím označován „ostatní“. Kod „99“.
- Právní nárok na udělení pobytu (čl. 5 odst. 3 směrnice)
- Žádost osobně na ZÚ nebo na území (pokud zde pobývá na základě DV nebo DP za jiným účelem; ale ne sezónní zaměstnání ani mimořádné pracovní vízum; strpění po 3 letech) - §42d
- Studenti **mají volný přístup na trh práce** (nepotřebují pracovní povolení; ale pozor, primární musí vždy být studium)
- za účelem studia se vydává i DV (§ 30 ZPC) podle volby cizince

(Pozn. Aktuálně občané Běloruska, kteří již nežijí na území ČR, mají přístup ku studiu pouze v rámci schválených vládních programů; občané Ruské federace nemají přístup ke studiu; společně Rusi a Bělorigi jsou oprávněni k jiným pobytovým oprávněním pouze výjimečně)

Poznámky:

DLOUHODOBÝ POBYT ZA ÚČELEM HLEDÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ NEBO ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ

- § 42 odst. 3 ZPC

? Kdo může žádat ?

- Žádost může podat cizinec, který je držitelem DP za účelem studia (nikoliv ostatní!) nebo za účelem vědeckého výzkumu a to **v souvislosti s úspěšným skončením studia či výzkumu**
- Vydává se **maximálně na 9 měsíců** (§ 44 odst. 4 písm. b), nelze prodloužit (§ 44a odst. 2)
- Během platnosti tohoto typu pobytového oprávnění cizinec začíná pracovat nebo podnikat (respektive může i před tím, pro účely udělení tohoto typu pobytu není rozhodné, zda je cizinec výdělečně činný) a následně si žádá o změnu účelu pobytu – nejčastěji na zaměstnaneckou kartu nebo dlouhodobý pobyt za účelem podnikání

ZAMĚSTNANECKÁ KARTA

- duální charakter / neduální charakter (povolení k zaměstnání+pobyt/volný přístup na trh práce+pobyt); volný přístup na trh práce: Austrálie, Japonsko, Kanada, Korejská republika, Nový Zéland, Velká Británie, Spojené státy americké, Singapur, Izrael; Tchaj-wan (nařízení vlády č. 158/2024 Sb., o stanovení seznamu států, u jejichž občanů se nevyžaduje k zaměstnání nebo výkonu práce povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta); neduální: pozice ale musí splňovat podmínky minimální mzdy a minimální týdenní pracovní doby, není nutno nahláška volného pracovního místa
- směrnice 2011/98/EU
- žádost se podává **na ZÚ nebo v ČR** v průběhu pobytu na území na DV nebo povolení k DP za jiným účelem (ze strpění lze až po 3 letech, nelze z víza za účelem sezónního zaměstnání ani mimořádného pracovního víza) - § 42g/5
- váže se vždy na konkrétní pracovní místo u konkrétního zaměstnavatele

? Kdo může žádat ?

- ten, kdo se chce zaměstnat na evidované volné pozic pro cizince:
 - **<https://www.mpsv.cz/hledani-volnych-mist>**
- s duální ZK nelze libovolně měnit zaměstnání (ani podmínky výkonu práce u stejného zaměstnavatele, ani pozici!), vždy je třeba souhlas MV (při neduálních je pouze povinnost oznámit změnu zaměstnání Ministerstvu vnitra do 3 pracovních dnů ode dne, kdy ke změně dojde)

Poznámky:

? Na jak dlouho se vydává ?

- vydává se na dobu, na kterou byla uzavřena pracovní smlouva nebo DPČ, nejdéle na 2 roky; možnost prodloužení
- Podmínky všeobecné:
 - pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti nebo smlouva o smlouvě budoucí, v níž se strany zavazují v ujednané lhůtě uzavřít pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti
 - min. 15 hodin týdně, minimální mzda – bez ohledu na výše úvazku
 - odborná způsobilost pro výkon požadovaného zaměstnání
 - pracovní pozice uvedená v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty, vizte: <https://www.mpsv.cz/hledani-volnych-mist-2>
- sejmутí biometrických údajů + **vydání potvrzení o splnění podmínek pro vydání ZK** – od tohoto okamžiku lze začít pracovat
- vyzvednutí biometrické karty - třeba předložit doklad, že cizinec do práce skutečně nastoupil, jinak nebude řízení úspěšně ukončeno a doklad mu nebude vydán! Vzor tohoto potvrzení cizinec obdrží současně s dokumentem potvrzení o splnění podmínek pro vydání ZK

? Jak změnit zaměstnavatele ?

- pouze na volné pracovní místo v centrální evidenci, v oznámení se uvádí číslo VPM
- nutno podat nejméně 30 dnů před změnou (osobně, poštou, datovou schránkou)
- nejpozději do **90 dnů od ukončení dřívějšího zaměstnání!** – po 90 dnech zaměstnanecká karta zaniká!
- **nejdříve 6 měsíců po převzetí první ZK** (neplatí při rozvázání pracovního poměru výpovědí nebo dohodou z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až e) zákoníku práce, okamžitým zrušením podle § 56 nebo při okamžitém zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem **ve zkušební době**; je nutné prokázat)
- nelze, pokud má být zaměstnavatelem agentura práce
- u vládou schválených programů lze pouze za podmínek stanovených programem
- Podmínky musí být splněny při oznámení změny zaměstnavatele - neprobíhá správní řízení! (odstraňování vad, doručování, plynutí doby)
- Oznámení v době řízení o prodloužení karty = prodloužení na poslední oznámenou pozici
- Není nutno žádat o změnu, pokud se nemění kategorie CZ-ISCO, cizinec při stejné práci řídí skupinu osob, cizinci je zvýšena mzda

Poznámky:

- TISKOPIS : <https://mv.gov.cz/soubor/tiskopis-oznameni-zmeny-zamestnavatele-cze-eng-pdf.aspx>
- MV ve lhůtě 30 dnů vydá **sdělení** o splnění nebo nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele
- Pokud negativní rozhodnutí: nejedná se o rozhodnutí ve smyslu správního řádu, nelze se proti němu odvolat
- judikatura dovodila, že jde o rozhodnutí ve smyslu s. ř. s. a je proti němu přípustná žaloba

? Jak může karta zaniknout ?

- zánik ze zákona automaticky
- ochranná lhůta 90 dnů pro možnost najít si nového zaměstnavatele - v této lhůtě nutné MV **oznámit změnu**
- pokud to cizinec nestihne, ZK zaniká ex lege! - nevydává se o tom žádné rozhodnutí
- riziko, že cizinec se nedozví o zániku ZK
- zaměstnavatel hlásí ukončení zaměstnávání cizince Úřadu práce (§ 88/1 zákona o zaměstnanosti), Úřad práce následně informuje MV

MODRÁ KARTA

- směrnice 2021/1883
 - povolení k pobytu pro vysoce kvalifikované zaměstnance (VŠ, VOŠ, pokud studium trvalo alespoň 3 roky; dosažení vyšší odborné dovednosti - pouze IT pracovníků, seznam zaměstnání stanovuje vyhláška 205/2023 Sb.)
- žádost lze podat na ZÚ nebo na území, pokud zde cizinec pobývá na DV nebo DP za jiným účelem (u strpení po 3 letech, nelze ze sezónního zaměstnání a mimořádného pracovního víza) + držitel modré karty vydané jiným členským státem pouze do 1 měsíce od vstupu na území
- může žádat i azylant nebo držitel doplňkové ochrany
- nemožno na DPČ!
- rozsah pracovní doby musí být 40 hodin, pracovní poměr sjednán na dobu nejméně 6 měsíců
- **výše sjednané hrubé mzdy musí odpovídat alespoň 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy**
- volná pozice musí být opět v centrální evidenci
- vydává se na dobu platnosti o 3 měsíce delší, než je doba, na níž byla uzavřena pracovní smlouva, nejdéle však na 3 roky

Poznámky:

- zjednodušený postup při změně zaměstnavatele - pouze ohlašovací povinnost do 3 prac. dnů (místo ale musí být v evidenci)

FIKCE POBYTU

Podá-li cizinec žádost o prodloužení DV či DP nebo o vydání nového povolení k DP za jiným účelem v souladu s podmínkami stanovenými zákonem, považuje se jeho dosavadní DP a DV i nadále platné až do skončení řízení o žádosti, která tuto fikci založila (§ 60 odst. 4 ZPC, § 47 ZPC).

? Co to znamená ?

- V překladu, pokud včas podám žádost o prodloužení DP nebo novou žádost o DP, pobyt v ČR mi zůstává zachován
- Tato fikce končí nejpozději NPM rozhodnutí o žádosti (ať již je kladné nebo negativní)
- Vyznačí se překlenovacím štítkem (vízová nálepka v pasu) a slouží jako osvědčení o existenci fikce spojené s podáním žádosti a je jím deklarována legálnost pobytu na území ČR do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o podané žádosti, platnost zaniká dnem NPM rozhodnutí o žádosti → štítek se nevydává osobě zařazené do informačního systému smluvních států (SIS)
- Fikce není skutečným povolením k pobytu - z fikce nelze udělat další fikci
- Z fikce pobytu nelze žádat o TP ; změna účelu pobytu z fikce u prodloužení teoreticky možná je – pouze na výjimky při plnění původního účelu v čase prodloužení

Poznámky: